

Bewegingskansen door de samenwerking: een 'good practice'

'De Morskring' is een sportactieve gezonde school. Dit betekent dat er veel aandacht is voor het gezondheids- en beweegbeleid. We hebben een aantal mooie voorbeelden van beweegbeleid die alleen door een goede samenwerking tussen de vakleerkracht bewegingsonderwijs en de groepsleerkracht succesvol kunnen zijn.

TEKST PAUL VAN ARK EN NILS DE GROOT FOTO'S HANS DIJKHOFF

Onze school is de laatste jaren erg gegroeid. Helaas is het aantal uren van de vakleerkracht (nog) niet meegegroeid met de extra klassen die zijn ontstaan. Dit is natuurlijk heel jammer en we blijven vechten voor meer uren, maar voor nu proberen we om met elkaar de kwaliteit van het bewegingsonderwijs zo hoog mogelijk te houden. We hebben hiervoor een creatieve oplossing bedacht.

Lessen bewegingsonderwijs

Op donderdag geeft de vakleerkracht zijn les. Cruciale delen hiervan filmt hij met zijn mobiele telefoon en plaatst deze op een beveiligde Dropbox-account. Op de dinsdag erna kijken de vier groepsleerkrachten, samen met hun eigen de klas, via het digibord, naar het filmpje. Op woensdagochtend geven de leerkrachten deze les aan hun klas.

In de kast is alles gelabeld en op de materialen staat ook waar het moet worden opgeruimd

Op woensdag start een jonge groepsleerkracht die de leergang bewegingsonderwijs heeft gevolgd. Deze groepsleerkracht heeft veel affiniteit met sport, bewegen en gezondheid. Hij zet, samen met de klas, de attributen klaar. De gymles is dus grotendeels een herhaling van de les op donderdag, met bij een aantal onderdelen enkele uitbouw mogelijkheden (deze uitbouw staat op de film of op de mail). Hierna volgen de andere groepen, waarbij de laatste groep extra tijd heeft om de gebruikte materialen op te ruimen. In de kast is alles gelabeld en op de materialen staat ook waar het moet worden opgeruimd. Zo voorkomen we dat de

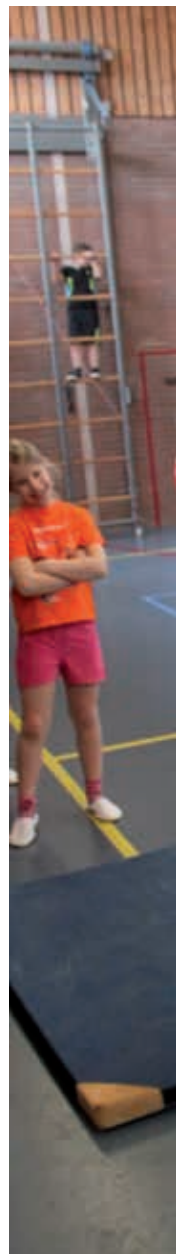
vakleerkracht niets meer terug kan vinden. Vaak wordt op dinsdag tijdens het zien van de filmpjes al besproken welke kinderen welke onderdelen gaan klaarzetten en opruimen. Hierdoor wordt er al in de klas aan de reguleringsdoelen gewerkt. Het vooraf bekijken en bespreken van de gymles scheelt veel tijd in zowel opbouwen, uitleggen als opruimen. Hierdoor blijft er meer effectieve beweegtijd over.

Doel

Het doel van deze constructie is dat er een doorgaande leerlijn ontstaat. Tijdens de eerste les, gegeven door de vakleerkracht, worden er nieuwe onderdelen van de leerlijnen aangeleerd. De tweede les, gegeven door de groepsleerkracht, worden de nieuw aangeleerde onderdelen herhaald, ingeslepen en eventueel verrijkt. Hierdoor wordt er veel gericht gewerkt aan de verschillende leerlijnen dan in een situatie waarbij de groepsleerkracht en vakleerkracht beiden een andere les zouden geven. Door de film is de overdracht makkelijker dan wanneer dit mondeling zou gebeuren.

Voordelen

Door deze constructie zijn er voor zowel de groepsleerkracht en de vakleerkracht als de leerlingen een aantal grote voordelen. De groepsleerkracht kan een verantwoorde gymles geven en is minder tijd kwijt aan het voorbereiden van zijn gymles. Het is minder chaotisch tijdens het klaarzetten en opruimen van de gymspullen. Ook ziet de groepsleerkracht zijn eigen leerlingen in een vrijere situatie dan in het klaslokaal. Hoe gaan de leerlingen om met winst en verlies, wat zijn de bewegingsmogelijkheden en onmogelijkheden van zijn leerlingen, hoe is de groepsdynamiek etc.? Eventuele ruzies of juist goed samenspel

tijdens de gymles kan de groepsleerkracht weer in zijn klas gebruiken tijdens bijvoorbeeld sociale vaardigheidstrainingen.

Een voordeel voor de vakleerkracht is, dat zijn ingezette leerlijn een vervolg krijgt. De verschillende bewegingen worden ingeslepen en er wordt ook aan de reguleringsdoelen gewerkt. De lessen hebben hetzelfde karakter waardoor er herkenning en meer structuur is voor de leerlingen.

Naast meer structuur heeft deze werkwijze voor de leerlingen ook andere voordelen. Zo vinden zij het over het algemeen erg leuk om met hun eigen juf of meester te bewegen en te laten zien wat zij kunnen. Een niet te onderschatten voordeel is dat er door de goede afspraken meer tijd overblijft voor het werkelijke bewegen, waardoor het aannemelijk is dat de leerlingen zich sneller zullen ontwikkelen en langer kunnen genieten van het daadwerkelijke bewegen.

Bewegingsonderwijs voor kleuters

Een van de grootste succesnummers van de Morskring is de manier waarop het

bewegingsonderwijs bij de kleuters is vormgegeven. Er is een sportieve contactpersoon bij de kleuters. Die is tevens de coördinator van de onderbouw. Als er zaken veranderen of aangepast moeten worden of we willen leuke en leerzame activiteiten organiseren voor de kleuters dan wordt dit via haar gecommuniceerd. Zij bespreekt dit dan met het onderbouwteam en dan komt het goed. Dit komt volgens ons vooral doordat zij van binnenuit het (onderbouw) team kan inspireren. Als vakleerkracht sta je er toch soms een beetje buiten.

Er wordt gewerkt met de map

De lessen hebben hetzelfde karakter waardoor er herkenning en meer structuur is voor de leerlingen

Bewegingsonderwijs in het speellokaal.

De basis van ons bewegingsonderwijs voor kleuters is als volgt: Vier keer in de week gaan de kleuters gymmen in het speellokaal. Op maandag wordt een tikspel/balspel tijdens een klassikale groepjesles aangeleerd en er is tijd voor bewegen op muziek. Op dinsdag geeft de vakleerkracht in vier vakken les, een van deze vakken is het aangeleerde spel van maandag. Op woensdag wordt de les van dinsdag herhaald door de groepsleerkrachten. De kinderen kunnen op deze manier de spelletjes inslijpen en veel oefenen. Hiernaast kan al het materiaal van dinsdag blijven staan en hoeft er dus niets worden opgebouwd (er is geen avondverhuur). Tot slot is er op donderdag of vrijdag een les die wekelijks wisselt tussen klimmen en klauteren, bewegen en muziek en een vrije les. De week hierop wordt deze cyclus nog een keer herhaald. Na twee weken wordt er een nieuw cluster aangeboden.

Deze manier van bewegingsonderwijs voor kleuters kan uiteraard alleen maar van de grond komen als er draagvlak is binnen het team van de onderbouw. In het begin hebben we de groepsleerkrachten hierbij moeten helpen en ondersteunen. Het klaarzetten van de les op maandag en donderdag of vrijdag was veel werk. Daarnaast was ook het omkleden van de kleuters een lastig punt. Gelukkig is iedereen nu aan alles gewend. Doordat we het nu al een aantal jaren op deze manier doen, gaat het klaarzetten een stuk sneller en iedereen heeft nu ook ervaren dat omkleden een motorische vaardigheid is die bij veel oefenen steeds sneller gaat. We zijn enorm blij met en trots op onze leerkrachten bij de kleuters. Doordat de kleuters al zo goed en gestructureerd les krijgen komen ze in groep 3 heel vaardig de 'grote' gymzaal in.

Schoolplein

Het schoolplein is de laatste jaren steeds meer in the picture gekomen als een hele grote beweegkans voor de kinderen. Om dit ook op onze school vorm te geven is er gekozen om een schoolpleincommissie vormen. Hierin zitten de vakleerkracht bewegingsonderwijs en uit elke bouw minimaal één groepsleerkracht. Op deze manier zorgen we ervoor dat ons schoolplein genoeg beweegkansen blijft bieden voor onze kinderen. We houden rekening met genoeg beweegruimte. Ook staat altijd het beheer van het materiaal, structureren van de ruimte, introduceren van 'nieuwe' spellen op de agenda. En we hebben een paar jaar geleden een 'groen plein' gekregen wat heeft gezorgd voor een aangepaste invulling. Op dit moment zijn we druk bezig met de regels die er op het plein gelden en de manier waarop we met elkaar omgaan. We willen dat de regels uit de gymzaal ook op het plein gelden.

Verder

Door een goede samenwerking tussen de vakleerkracht en de groepsleerkrachten proberen we ook andere activiteiten in de school een

sportief tintje te geven. Voorbeelden hiervan zijn het groep 8-kamp, collega's motiveren om meer met bewegingstussendoortjes in de klas te doen en de jaarlijkse schaatsmiddag voor groep 3 tot en met 8.

Het is voor de vakleerkracht bewegingsonderwijs heerlijk werken als er in elke bouw

Op deze manier zorgen we ervoor dat ons schoolplein genoeg beweegkansen blijft bieden voor onze kinderen

een sportieve contactpersoon zit. Zo heb je iemand die meedenkt en gelukkig ook vaak een medestander is voor alle ideeën, kansen en proefballonnen die de vakleerkracht lanceert. Het is prettig om iemand naast je te hebben die openstaat om al die zaken ook uit te voeren. Op de Morskring zijn er gelukkig veel sportieve groepsleerkrachten die graag samen met de vakleerkracht ervoor zorgen dat de school steeds sportiever en gezonder wordt! ■

Paul van Ark is vakleerkracht op OBS De Morskring en Nils de Groot is daar groepsleerkracht.

Contact:

paul_van_ark@hotmail.com